

Depremden etkilenen çocukların bedensel söz hakları

Çocuk güvenliğini sağlamanın zorlaştığı afet ve kriz koşullarında **bedensel söz hakkı ihlalleri ve cinsel istismar riski de artıyor.**

Depremden etkilenen çocuklar geçici barınma alanlarında pek çok yetişkinle bir arada yaşıyor. Barınma alanları oluşturulurken çocukların güvenliği için gerekli olan temel standartlar sağlanmıyor. Ailelerin sığınmak zorunda kaldıkları akrabalara, tanıdıklara ait hanelerde çocukların güvenliğini sağlamak zorlaşıyor. Bunların yanı sıra bölgeye çeşitli sebeplerle ve sürelerle giden çok sayıda yetişkin var.

Tüm bu koşullar içinde, **çocukları hak ihlallerine ve risklere açık hale getirmemek** için onlarla kurduğumuz her ilişkide;

Akılda tutalım

1

Çocuklarla deprem bölgesindeki ilişkilerimizin kısa süreli, etkilerinin ise kalıcı olabileceğini **akılda tutalım**. Biz sınırları gözetken, “güvenli” ilişkiler kursak da başka yetişkinler çocuklarla “zarar verici” ilişkiler kurabilir. Çocukları diğer ilişkilerde de güvende tutacak davranış biçimlerini benimseyelim.

Ayırt edelim

2

Çocukların ihtiyaçları ile kendi ihtiyaçlarımızı birbirinden **ayırt edelim**. Temas etmek, sarılmak, öpmek, sohbet etmek gibi davranışlar, iyi hissetmek için bizim ihtiyacımız olabilir. Çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için orada olduğumuzu hep hatırlayalım.

Varsaymayalım

3

Çocukların duygularını, sınırlarını, ihtiyaçlarını **varsaymayalım**. “Fiziksel temasa, sarılmaya, konuşmaya, oynamaya ihtiyaçları var” gibi varsayımlar yerine, çocukların ihtiyaçlarını sorarak ve/veya gözlemleyerek anlamaya çalışalım.

Gözlemleyelim

4

Çocukların bedensel tepkilerini, yüz ifadelerini, konuşuyorsa ses tonlarını **gözlemleyelim**. Çocuklar tercih etmedikleri, hoşlanmadıkları, rahatsız oldukları ya da korktukları durumları her zaman sözle ifade etmeyebilir, edemeyebilirler. Sözlü olmayan ifade biçimlerine de dikkat kesilelim.

Çocukları hak ihlallerine ve risklere açık hale getirmemek için onlarla kurduğumuz her ilişkide;

Alan açalım

5

Çocukların duygularını, ihtiyaçlarını, düşüncelerini, sınırlarını ifade edebilmelerine **alan açalım**. Kendilerini rahat ve özgürce ifade edebilecekleri güvenli alanlar oluşturalım. Buralarda onlara eşlik ve rehberlik ederken beklentilerimiz, sözlerimiz ve eylemlerimizle gereğinden fazla yer kaplamayalım.

Kaçınalım

6

Su, gıda, oyuncak, kitap, sağlık hizmeti, psikososyal destek vb. ihtiyaçlarını karşılariken çocuklara borçlu hissettirmekten **kaçınalım**. Minnet duydukları için sarılmak, öpmek, fotoğraf/video çekmek zorunda hissetmeleri çocukları risklere açık hale getirir. Bu tür davranışların pekişmesine neden olmayalım. Yaptığımız çalışmaların zaten sorumluluğumuz olduğunu unutmayalım.

İhlal etmeyelim

7

Çocukların bedensel söz haklarını **ihlal etmeyelim**. Onayları dışında bedenlerine temas etmek, sarılmak, öpmek, fotoğraflarını/videolarını çekmek, sohbete zorlamak gibi davranışlar çocukların sınırlarını ve bedensel söz haklarını ihlal eder. Tüm bunlar ayrıca, depremden etkilenmiş çocuklar için zorlayıcı, korkutucu ve tetikleyici olabilir.

Onay kültürünü benimseyelim

8

Çocuklarla kurduğumuz ilişkilerde **onay kültürünü benimseyelim**: bilgi verelim, onayları olup olmadığını soralım, cevaplarına saygı duyalım. Onay kültürü, çocukların sarsılmış olan sınırlarını ve özerkliklerini onarır, destekler. Çocukları onayları dışında hiçbir sohbete, eyleme, oyuna ya da etkinliğe zorlamayalım. İstemedikleri şeyler için onları ikna etmeye girişmeyelim.

Özerkliği destekleyelim

9

Çocukların otonomilerini, yani **özerkliklerini destekleyelim**. Her şeyin birden ve dramatik şekilde değiştiği koşullarda çocuklarda belirsizlik hissi yoğunlaşır ve kontrol duygusu zayıflar. Seçenekler sunarak, fikirlerini sorarak, inisiyatif ve sorumluluk almalarını destekleyerek, onların hızında ve önderliğinde ilerleyerek çocukların gücü geri almalarını sağlayalım.

Özenli olalım

10

Çocuklarla kurduğumuz kısa ya da uzun süreli tüm ilişkilerde saygılı, nazik ve **özenli olalım**. Çocuklar yaşamın öznesi ve hak sahibi bireylerdir. Depremden etkilenen çocukların bize minnet, umut, neşe borcu yoktur, asla unutmayalım.

Bedensel Söz Hakkı - Araç Çantası

Okuyalım

Mino'nun 4 Kuralı

Neden Sadece "İç Çamaşırı Kuralı" Değil?

Çocuklarla dinleyelim, söyleyelim

Mino'nun Şarkısı

Çocuklarla yapalım

Mino Etkinlik Sayfaları

Paylaşalım, asalım

"Mino'nun 4 Kuralı" Posterı

Çocuklarla okuyalım

"Bedenim Bana Ait"

"Ben Herkesle Gitmem Ki"